

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGETLENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Közsegek, községi előljárók, papok és gazdasági egyeleti tapok egész évre 8 K, t. t. községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér. Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETE GH PÁL
LAPTALAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többzori közlésnél 6 fillér. Nyit-tér so a K. Dljak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10,489. szám

A székely nemzethez.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt Szózatot intézett az ország választó polgáraihoz.

Elmondja, hogy az országgyűlés fölösztatása ex-lexben törvénytelen volt. Majd a Khuen-Héderváry-féle 67-es kormány-nyal és a Munkapárttal foglal-kozik, a melyek minden téren lemondást, örökös gyászfátyolt hirdetnek és egyetlen nemzeti föladat teljesítésére sem vállal-koznak.

Az új kormány programja — mondja a 48-as Kossuth-párt — *nemzeti lemondás.*

Ezen az áron ő szerintük biztosítható a béke és föntartható az alkotmányosság látszata.

A nemzet föladataul a munkát tüzték ki: holott a munka csak eszköz a boldogulásra, de önmagában nem lehet cél.

Azt követelik, hogy a nemzet ne törekedjék természetes jogait fejleszteni s e téren egyáltalán ne legyen akarata.

Ezelőtt ez a rendszer magáé-
nak vallott minden felsőbb akaratot és úgy tette magát, mintha ez a többség és a kormány akarata lett volna.

Most fölöslegesnek véli ezt az álarcot is, melylyel a parlamenti kormányforma látszatát megóvta, de lényegét elsorvasztotta.

Most magát a nemzetet akarja elsorvasztani, mint ahogy az akaratnélküli nemzet elsorvad.

Nem ilyen nemzet élt egy ezredévig e hazán.

Nem ilyen nemzet védte meg e sokat szenvedett országot.

A nemzetet meglévesztik azzal, hogy békét hirdetnek az uralkodóval, melyet mi is keresünk; de ök a némán engedelmeskedő nemzet nyugalmát, mi a megelégedett keressük. Ök a jogföladásban találják meg az egyetértést a királlyal, mi a király meggyőződésében keressük, s ama meggyőződés fölkelésében, hogy kívánalmaink nemcsak jogosak, hanem a dinasztia érdekét is védik, mert azt a nemzetet erősítik, mely nem gravitál kifelé, míg Ausztria minden egyes nemzetének van gócpontja a külföldön.

A megadás nem osztatja el a vágyódást, de fölhatalmazza, míg végre erőszakosan kitör. A megelégedés a korona iránti hűséget táplálja; mert intézményeit csak egy szabad nemzet szeretheti.

Mit jelent a név, mit jelent az irányzat: *nemzeti munka?*

Azért, hogy a munka nemzeti legyen, a nemzetnek kell hogy használjon, nem pedig egy más államnak és ez állam közgazdasága gyarapításának.

Az új kormány ellenben el felejtí mindazt a törekvést, a mely a nemzeti munka egész gyümölcsét Magyarország számára biztosíthatná.

E biztosítás a gazdasági önállóságban rejlik, mely nélkül a nemzeti munka nagy része a szomszéd Ausztriának jövedelmez.

A gazdasági közösség, a mezőgazdasági termények egyedüli, tehát olcsó vevő piacává teszi Ausztriát, Magyarországot pedig az osztrák iparcikkék drágán vevő piacává; rendkívül megnehezíti az ipar fejlesztését, s ezzel jobbra elzárja az emberi kereset jövedelmezőbb ágát.

Ausztria számára élelmi cik-keket, gyárai számára nyers anyagot szolgáltatunk és saját nyers anyagunk nagy részét földolgozva visszavesszük. Ez nem más, mint a gyarmati lét megörökítése. A gyarmat is fejlődhetik, de a korszerű fejlődés versenyében nem halad oly gyors léptekkel, mint haladnak a független államok.

Egyetlen nemzeti föladat teljesítésére sem vállalkozik az új kormány.

Az egész utolsó nemzeti küzdelmet meddővé akarja tenni; visszaszorítani a nemzetet oda, a hol öt év előtt volt.

Ilyen kormány és ilyen párt jött létre az ősi magyar átok, a széthuzás, a pártoskodás következtében. Kossuth ezután elmondja a függetlenségi párt kettészakadásának ismeretes történetét.

A helyzet fölborult, írja Kossuth. Az osztrák összbiradalmi eszme előharcosai, akik folytonos gyűlölettel ólálkodnak ellenünk Bécsben, felülkerekedtek. Az egész vonalon visszautasításban részesültünk: — az önálló bank nincs meg, de megvan a Khuen-kormány, megvan a régi rendszer föltámasztása, a nemzeti lemondás követelése, és azzal szemben megvan a nemzeti előrehaladásért küzdő erők szétmállása.

Mi, kiket ezért a szomorú eredményért a legcsekélyebb felelősség sem terhel, a nyugodt elszántság céltudatos erejével föl vesszük ismét a harcot elveinkért. Előttünk lebeg Kossuth Lejos végrendelete, melyet iratai 5-ik kötetében hagyott hátra, hogy a 48-as törvényeket ki kell még próbálni.

E kipróbálás érdekében óriási előítéleteket kell legyőznünk, állhatatos és nyugodt iparkodással, mert a heveség az ellenkező hatást éri el; fölfele kell ismét görditen a követ, mely Sisyphusi kő volna, ha nem tudnánk biztosan, hogy egykor meg fog állni, de a melyet most mások hibája legördített.

Fel tehát a munkára ismét! Ne csüggedjen az, hogy évek nehéz küzdelme nagy részt kárba vészett. Adjon erőt az a tudat, hogy a sikernek jönnie kell, ha a magyar nemzet számára még tartottak föl jövőt a végzetek, a mely jövőnek neve: független Magyarország és szabad polgárok, szabad hazában!

A mi pártunk régi, hagyományos programja alapján megy bele a választás harcba. Ez a régi függetlenségi program, melyet vallottunk és hirdettünk a kormány padjain is. Tisztában vagyunk azzal, hogy e program ez idő szerint nem képezhet kormányzati munkaprogramot. Elismerjük, hogy ez az alap-program ideális, de állítjuk, hogy idealitása dacára olyan, mely célt jelez és utírányt mutat.

Mind arra, a mit ez az ideális program tartalmaz, hazánknek joga van.

A független államiság kellekei a következők:

Az önálló hadsereg, melyre a magyar király föltetlenül számíthatson még akkor is, ha esetleg bármely tartományában a kifelé vonzódás erőre kapna. Továbbá:

Az önálló vámterület és önálló magyar nemzeti bank, a melyek kizáróan a magyar érdekeket szolgálják és csakis azt a nemzetet erősítik: e cél az uralkodó előtt is kedves kell hogy legyen, minthogy a magyar nemzetnek nincs kálálásokban gócpontja. Végre:

Az önálló külügy, olyan mértékben, a milyenben ez gyakorlatilag keresztülvihető, tekintettel az uralkodó személyi azonosságára.

Ezek képezik a mi ideális programunk alapelveit.

De ha elveinket nemcsak hirdetni akarjuk, hanem el vagyunk tökéltve érvényesülésükért eredményesen is dolgozni az alkotás terén, akkor szánolnunk kell az időszertü lehetőségekkel és olyan munkaprogrammal kell az ország elé állnunk, a mely nem ellenkezik ideális programunkkal, de megvalósítható az adott helyzetben, mint ennek az ideális programnak eszköze és fokozata. Be kell ismernünk, hogy az elvek pusztá hirdetésével 40 év óta nagyon kevésre mentünk. Eljött tehát annak az ideje, hogy e tanulságon okuljunk. Más utat kell keresnünk, más eszközöket kell megpróbálnunk.

Rá kell lépünk a fokozatosság útjára, de azzal az erős elhatározással, hogy ezen az uton hátrafelé soha se fordulunk, hanem csak előre haladunk, gyorsabban, vagy lassabban, a miképpen bírjuk, de mindig előre, előbb mi, utánunk, ha még

célt nem értünk, az utódok s az utódok utódjai.

Ebből az irányzattól önként kővetkezik, hogy törekednünk kell többségre jutni; és mint többségnek, az ország kormányzása átvételére parlamentáris jogunkat érvényesíthetni. Ebben nem hatalomvágyt véz, hanem az a kötelesség, hogy elveinkért alkossunk s megvalósításukat előbbre vigyük.

A fokozatosság elvét elfogadjuk és elsősorban az önálló bank és az önálló vámterület megvalósítását tűzzük ki célul. Az önálló bankot létrehozzuk minél előbb, mihelyt lehet; az önálló vámterületet 1917-re. Erős elhatározásunk nem térni vissza többé a minden vagy semmi elvéhez, hanem megszerezni és biztosítani a nemzet számára mindig annyi, a mennyit az időszerint lehet, nehogy úgy járjunk ismét, a hogy most jártunk.

Pártunk, továbbá a most képződött „nemzeti munkapárt” és függetlenségi Justh-párt egyaránt a fokozatosságot hirdetik: és mégis köztünk nagy a különbség. Mi egy világosan kijelölt cél felé haladunk fokozatosan: e cél a magyar állam függetlenségének megvalósítása. A fokozatosság elvét minden téren alkalmazzuk s egy téren sem helyezkedünk többé a minden vagy semmi álláspontjára. A fokozatosság tekintetében köztünk és a függetlenségi Justh párt közt, mely elfogadta szintén a fokozatosság elvét még a katonai kérdésekben is, az a különbség hogy egy kérdésben: az önálló bank kérdésében egy napári időpontot a függetlenségi Justh-párt fölborította az egész helyzetet és súlyos válságba jutott ezzel az ország.

Az ó-szabadelvű 67-esek fokozatossága — nevezék őket bár „nemzeti munkapárt”-nak — a mult tapasztalatai szerint visszafelé vezet, nem pedig Deák Ferenc állami dualizmusa felé, melytől eme 67-esek ténykedésével már oly messzire jutottunk, hogy semmivel sem könnyebb a Deák Ferenc dualizmusát megvalósítani, mint az 1848-at.

Munka-programunkban elsősorban említett közgazdasági függetlenség mellett, sőt ez idő szerint még annál is sürgősebben követeljük a választójog reformját, a melynek késedelmeért ninket, kik folyvást sürgettük, szemrehányás nem érhet. Véget kell vetni annak, hogy e kérdéssel folyvást fenyegethessék a nemzetet: fölülről mint Damoklesz-karddal, alulról mint gyilokkal.

Azonban a legragyobb határozottsággal kimondjuk, hogy midőn ezt látjuk, hogy bizonyos körök a választójog reformját eszközül akarják használni, hogy tönkretegyék vele a magyar nemzetet és az ország értelmiségének jogos fölényét, akkor mi csakis olyan választói reformot fogunk támogatni, a mely minden kétséget kizáró módon biztosítja az államalkotó magyar nemzet és az értelmiség fölényét. Ez lehetséges egy megfelelő általános választói joggal is, és azért az ilyen természetű és kellekkel bíró általános választói jogot követeljük és támogatjuk. De óva intünk mindenkit attól, hogy jelszavakra alapított általános választói jogot hirdessen, mert bár lehet ezen az alapon olyan törvényt

alkotni, mely teljesen megvédi a magyar nemzet jogait és az értelmiség vezető szerepét, de lehetséges olyan általános szavazati jog is, a mely biztosan tönkre tevé a magyar nemzetet és az értelmiséget helyezni a tudatlanságot pedig felül. Ilyen az az általános választói jog, a melyet Ausztriában a magyar nemzet esküdt ellenségei mindenáron és minden eszközzel ránk akarnak erőszakolni, a miben nekik segédkezet nyújtani magyar embernek semmi ok miatt nem lenne szabad. Egyenlő szavazati jogot is lehet alkotni, a föntjelzett föltételek szoros figyelemben tartásával, ha az egyenlő jelzővel a többes szavazat és a közvetett szavazat elejtését értjük: a többes szavazat által nyújtható nemzeti védelmet más módzatokkal is el lehet érni.

Részletekbe nem bocsátkozunk: mert nem az ellenzék hivatása, részletes törvényjavaslatokat ajánlani: legyen elég az irányelv, melyet ismételve kiemelünk, a magyar nemzet jogainak megvédeése, és az értelmiség fölényének biztosítása a tudatlanság és szertelenség fölött.

Munkaprogramunk részét képezik a katonai kérdések terén föllállított nemzeti kívánásaink föntartása, melyek időszertűvé fognak válni mihelyt előtérbe fog lépni újra az ujonclétszám emelésének követelése. Erős hitünk, hogy a magyar állam hivatalos nyelvének és jelvényeinek alkalmazása semmi tekintetben sem gyengitené a hadsereget, sőt ellenkezőleg, azt eredményezné, hogy a monarchia két állama közül ez egyik a magyar állam, tömörebbé, tehát erősebbé válnék, a mit nagy dinasztikus érdeknek is ismerünk a jelen korban, midőn a másik államban állandó nemzetiségi harc és szétmorzsolódás folyik. A katonai kérdésekben is a fokozatosság terére lépünk, de hitünk szerint, e kérdésben sem záródhatik le a nemzet hosszú éves küzdelme teljes sikeretelenséggel, teljes vereséggel.

Nyomatékosan kívánjuk a városi és községi ügyek reformját.

Megakarjuk valósítani a katolikus autonómiát és az 1848 ik évi 20-ik törvény cikk végrehajtását, a mikre nézve az a kormány, melynek részesei voltunk, teljesen kész javaslatokat hagyott hátra.

Keresztül akarjuk vinni a munkásbiztosító és betegsegítő törvénynek már előkészített és megszövegezett módosítását, mely a felmerült sérelmeket orvosolja.

Megakarjuk alkotni az előkészített ipartörvényt és ennek kapcsán az ipari és kereskedelmi alkalmazottak erkölcsi és anyagi helyzetének javítását célzó törvényjavaslatokat. Létre akarjuk hozni az előkészített munkaszabadság biztosító törvényt.

Eszközölni kívánjuk az államvasutak szervezetének már megállapított reformtervezetét. Létre akarjuk hozni a kivándorlás csökkenésére és a visszavándorlás előmozdítására alkalmas alkotásokat.

A nép terhének mérséklését és adózó képességének fokozását óhajtjuk keresztül vinni. A jogszolgáltatás gyorsítását és olcsóbbá tételét; a szegény-ügy rendezését: szóval olyan javaslatokat, amelyek minden téren szociális haladást jeleznének.

Világosan fölismertük a nemzet tömegei boldogulásának akadályait és törekedni fogunk ezeket elhárítani úgy, hogy a nem magyarajku polgárok is a jólét szálaival legyenek a magyar hazához csatolva. Tiszteletben kívánjuk tartani ezeknek törvényes jogait faji egyéniségük érvényesítésére, az állami egyesség és ezen állam magyar jellegének követelményein belül: de nem paktálunk olyan törekvésekkel, amelyek nemzeti fönnállásunk sarkalatos alapelveit érintik és nem engedjük gyengíteni amaz alkotásainkat, a

melyek kulturális téren a nemzeti egységet szolgálják.

Nem zárkozunk el a kibekülestől Horvátországgal, ha a magyar állam jogait épp oly tiszteletben hajlandó tartani e társország, mint mi a társországát.

A közmunkák tén megkülönböztetett figyelemben fogjuk részéssíteni a csatornák és a folyók hajózhatóvátételét és a vízi erők fölhasználását, melyeknek államosítása az iparfejlesztésnél nagy szerepet volna hivatva játszani.

Meg kell még említenünk a népnek a föld okszerűbb művelésére irányítását és olcsóbb, könnyebben hozzáférhető hitelforrások megteremtését.

Kötelességünknek ismerjük az ellenzéken is a tisztviselők szolgálati pragmatikájának megalkotását, eléggé nem sajnálhatván, hogy ez is elmerült azokban nehézségekben, a melyek a koalíciós kormány erejének legjavát megemésztették.

Célunk lesz az ellenzék padjain is előmozdítani a korona hozzájárulásának megnyerését ahhoz a jogfejlesztéshez, mely a nemzet élete fejlődésének természetes és elodázhatatlan föltétele és a mely nélkül elgyöngülne, elsatnyulna a nemzet.

Régóta ismeri az ország, végzi Szózatát Kossuth, elvűségünket, hazafiságunkat és körültekintő mérsékletünket, mellyel nem rombolni, hanem mindig csak alkotni igyekszünk és meg vagyunk győződve, hogy e nagy munkánkban támogatni fog az egész ország.

Magyar osztrákok. Khuenék — hír szerint — legközelebb 15 olyan gyászmagyart akarnak királyi kitüntetésre fölterjeszteni, akik „kiváló érdemeket szereztek a nemzet és király kibekülése körül.“ Nehogy Khuen uraság amugy is tapasztos fejét a válogatásban megerőltesse, mi ajánlunk neki 15-öt, akik testvérek között is megérdemelnének 25-öt...

Munkapárti felsülés.

Piros helyett — záptojás.

Azt hisszük, nem csalódunk, ha a husvét másodnapján Székelyudvarhelyt, a székely anyavármegye szívében történt politikai megnyilatkozás, a Nemzeti Munkapárt feltámadását egyszer és mindenkorra lehetlenné tette nemcsak itt a központban, hanem a vármegye összes választó kerületeiben is, ahol önálló gondolkodásu, hivatali befolyástól mentes választó polgárság található.

Nem tételezhetünk fel a vezető férfiakról oly nagyfoku rövidlátóságot, annyi cinizmust és a polgárság hazafias érzelmeivel való veszedelmes játékot, hogy a közutálattal fogadott kísérletezést még tovább is folytatni kívánják.

Elvégre együtt lakunk. Egy levegőt élvezünk. Mi szükség van arra, hogy egymást bélpoklos módjára megutáljuk?!.. Már pedig a husvét másodnapjára előráncigált tiltakozó gyűlés, amint a következmények oly egyértelmű, elementáris erővel megmutatták, csakis a gyűlölséget, végtelen elkeseredést szíthajtják a polgárság körében.

Ezeket szükségesnek tartottuk megjegyezni azok számára, akik az ilyen és ehhez hasonló alkalmakat a multban is többször felidézni, elég lelkiismeretlenek voltak.

A székelyudvarhelyi ugynevezett Munkapárt ugyanis nyilvánosságra

kivánczván, e célból a parlament feloszlatásakor megtörtént sajnálatos incidens akarta tiltakozó népgyűlés tárgyaül felhasználni.

Az összehívó plakáton pártkülönbesség nélkül való megjelenésre hivta fel Székelyudvarhely város polgárságát husvét másodnapján délután 4 órára.

A népgyűlést a Budapest szálló színháztermébe tervezték. Így is szólt a meghívó. Azonban a Székely Dal-egylet hangversenyére, valamint az előjelekre való tekintetből is, jobbnak látták a Barkóczy Albert Koronkay-féle éttermébe összehűlésre az óriási számban megjelent polgárságot.

Tényleg a polgárság csak úgy se-reglett és valósággal tömve volt a Barkóczy kettős nagyterme érdeklődökkel. De a dolog, nagy meglepetésükre egész másképen végződött, mint a hogyan azt a Munkapárt vezéralakjai eltervezték.

Látva a zsufolásig telt házat, titkos örömmel legeltették szemeiket és nagy ámbicióval akartak hozzá kezdeni a függetlenségi párt kivégzéséhez. Erre azonban a lelkes polgárság iszonyu zajt csapott. Hevesen abugolta Khuen-Héderváryt és a Munkapártot s annak felbérclt, megtévesztett vezéreit. Annál elemibb erővel éljenezte a függetlenségi pártot. Rágyújtott a Kossuth-nótára és szóhoz jutni sem engedte a munkapárti vezérkart. E közben pedig a záptojás és rothadt narancshéj, csakugy röpködött a megrémült vezérek felé.

A Munkapárt elég nagy raffineriával készítette elő a gyűlést. Sikere érdekében az általános tiszteletben álló két főpapot: Gróf Mikés János róm. kath. főesperest, Vajda Ferenc ref. esperest, továbbá több olyan tekintélyes embert is igyekezett bevonnai, akik ellenzéki pártállásukról ismeretesek; nevüket nagy betűkkel hirdetvén az egész ives nemzeti színű falragaszokon. Ezek azonban belátván, hogy a gyűlés az ellenzék a függetlenségi párt ellen irányuló pártpolitikai tüntetésnek készül, dicséretükre legyen mondva, a mozgalomból azonnal kivonták magukat.

Igy aztán a Munkapárt az osztatlan közgyűlésnek örvendő Ugron János darabont megyefőnök és Zoltán vezetése alatt jelent meg. Kiséretükhöz egy pár feltűnést kereső ur csatlakozott, így pl. Gálffy Kálmán főszolgabíró és a közjegyzőségben utazó Fodor Boldizsár székelykereszturi ügyvéd.

Záptojás és narancshéj özön, fűsikeitő fütyülés, gunyos hahota jutott osztályrészükül. Jellemző és a jövőndő állapotokat kétségtelenül feltűntető eset, hogy Ugron János, ki a munkapárt Székelyudvarhely városi jelöltje, az elemi erővel kitörő felháborodás láttára meghátrált és a vendéglő egy félreeső, védett helyen húzta meg magát...

A munkapártiak látván, hogy gyűlésük sehogy sem sikerülhet, a nép fokozódó dühe elől egy hátsó ajtón észrevétlenül elsurantak. Kint az utcán pedig a rendőrök és csendőrök sokaságának védelme alatt — eltűntek.

Az együtt maradt népgyűlés óriási lelkesedéssel a Kossuth-nóta hangjai mellett, egy emberként fölkerelkedett és beláthatlan tömött sorokban Dr

Válentsik Ferenc, a város volt függetlenségi képviselőjének lakásához vonult. Hatalmas, percekig tartó éljenzéssel kívánták hallani. A volt képviselő lelkes szavakban ünnepelte a derek polgárság lebirhatlan akaratának, megvesztegethetlen lelkesedésének ezt az önként, senkitől sem szervezett kilörését, mely a függetlenségi párt ellen való ürügy keresést oly fényesen, oly férfias bátorsággal, a csendőrszuronyok sokasága mellett is meghiusította.

A választó polgárság nevében többen lelkes szavakban üdvözölték erre a képviselőt: biztosítottak tántoríthatatlan ragaszkodásukról. Elkeseredett kijelentésekkel botránkoztak meg Khuen és cinkostársai törvénysértésin, alkotmányellenes cselekedeteiken és a Munkapárt hazafiatlan, minden tisztességes érzésű polgárban undort keltő vállalkozásán. Spontán egyértelműséggel újból jelölték Dr Válentsik Ferencet a város függetlenségi párti képviselőjének. Elhatározták, hogy a függetlenségi pártot és Justh Gyulát táviratilag üdvözlik.

Az egybegyűltekhez még Dr Válentsik képviselőjelölt és Dr Paál Árpád, a vármegye törhetetlen hűségű, nagyképzettségű főjegyzője intézett köszönő, a székelynép diadalát üdvözölő és további férfias kitarításra buzdító szavakat. Mire aztán az óriási közönség egy hazafias dalt énekelve, a legnagyobb rendben és csodálatos fegyelmezettséggel szétoszlott.

A munkapártiak kudarcát, felsülését tetézi az is, hogy napokkal azelőtt és napokon keresztül, aláírási ives erőltetésével, a kisebb tisztviselők hivatali presszionálásával, folytonos lázas munkával igyekeztek maguknak népgyűlési közönséget biztosítani, de a hazafias polgárság függetlenségi szelleme, egészen szervezetlenül, minden előkészítés nélkül győzedelmeskedett a munkapártiak előírásos, folytonos szervekedésével szemben.

Előre!

Az igazi vérbeli ujságró, a ki a lelkét, minden érzését, minden gondolatát a milliónyi ölombetű közvetítésével osztja szét az emberiség között, aki eszmékért küzd és hirdetője az igazságnak, nem szokott önmagáról, a mesterségéről beszélni; másokért él, a mások dicsőségét, felemelését, boldogulását szolgálja névtelenül, mint a közkatona, aki lelkesülten, honszeretettől áthatva száll szembe a veszéllyel és meghal a hazájáért. Ezért nemes, ezért magasztos a hivatása... És most még is szakítunk a hagyományos szokásainkkal: magunkról is írunk valamit, miután másokról már annyiszor irtunk. A „Székely-Udvarhely“ — multjához hiven — a székelység boldogulásáért, a magyar haza függetlenségeért folytat kitartó küzdelmet. Ehhez minden igaz magyar-nak segítenie kell. Ismét nagy harc előtt állunk. Erős, megfélemlítést nem tűrő munkálkodást kell kifejtenünk, hogy a 48-as függetlenségi irány e vármegyében, a székelység becsületére, dicsőségeképen fönmaradjon. Jól tudjuk, mert a négy év előtt végigküzdött nemzeti ellenállás idejében érzékenyen tapasztaltuk, hogy a törvénytelen kormány

HIREK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a muszkapárti vezérkarból egy elokelő alak e héten szegényében elpirult;

mondják, hogy a tiltakozó népgyűlésből, nem volt szégyenletes mekületés;

mondják, hogy husvéti piros helyett, a granicsárok záptojást nem kaptak;

mondják, hogy hölgyeink págyrésze a nehéz megélhetési viszonyokra való tekintetből, pudert és krémekeket nem használnak;

mondják, hogy ezt a nemes elhatározást a ferjek hálás szeretettel nem fogják ünnepelni;

mondják, hogy a megérdemelt nyugdíjban reszesülő megyefőnökök zsebvágyai újabb zsákmányra nem izgatták;

mondják, hogy a granicsárok tisztos nevű egyeneket magukhoz hasonlóvá tenni nem akarnak;

mondják, hogy a hívek borzasztóan lelkesednek a pásztorok politikai állásfoglalása fölött;

mondják, hogy „A nemzet jogait szívesen aruba bocsátó gyászmagyarkák” című sárga-lekete feliratokat a rendőrök kapával nem kapták le;

mondják, hogy városunk polgárságának hazafias önzését a muszkapárt „vizbevető hétfőn” hideg vízzel leönteni nem akarta;

mondják, hogy a hétfői siker után, most már a darabont megyefőnök nálunk okvetlenül felép képviselőjelöltnek.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— **A husvéti ünnepek** nálunk mindig élénkek, mozgalmasok. Nem csoda, ha a távoli vidékeken lakó székely atyánkfiai is ilyenkor hazahazarándulnak: egy kis puskapor-szagra. Husvét első napján most is meg volt a sok század óta gyakorolt, rendkívül edzett dobhártyát kívánó, hatalmas puskázás, mely már szombat este, a feltámadási szertartással kezdetét vette. A lovas és gyalogos határjárás, processzióval való felvonulás, az egész közönséget mozgásba hozza. Majd a templomok teltek meg ájtatos hívekkel. Második ünnepen az öntözködés, délután pedig a munkapárt valóban kedélyes cécója volt. Este meg a Dalegylet nagyszabású mulatsága folyt le, a mely reggelig tartott. Ilyen változottsággal teltek el a husvét ünnepei székely anyavárosunkban. Mindezekről különben a „Székely-Udvarhely” megfelelő rovataiban részletesen is beszámolunk.

— **Kossuth zászlója.** Megbízható forrásból értesülünk, hogy szentgericei J a k a b Sándor, Kossuth titkára — közelebről hozzánk érkezik és székely testvéreinktől személyesen fogja megkérdezni, hogy a Kossuth erős kézzel tartott zászlójához, kik maradnak hívek?!!!...

— **Dalegyletünk hangversenye** kitűnően sikerült. Husvét másodnapján este zsufolásig megtelt a Budapest-szálló színházterme közönséggel. Valóban becsületére és nagy dicséretére válik Székely Dalegyletünknek, hogy oly magas színvonalú szorakozásban, nemes élvezetben részesítette közönségünket. — Nem csalódtunk. Tudtuk, hogy áldozatokra kész közönségünk a valóban művészi értékű és így Dalegyletünk Horváth József ref. kántor karnagy vezetésével olyan eredményt produkált, a minő csak régen, a Dr Vajda Emil idejében volt még. A műsor minden pontja remekül sikerült. De a babér egyfelől a műk-

désnél is a Dalegylet, legfőképpen pedig a Borsai Samu karmester vezérlése alatt oly magas művészettel játszott kolozsvári honvéd zenekaré. Élénk tetszést, nagy hatást keltett Dózsa Sárka hazafias tárgyú melodramai előadása, Kassay Irén zongora- és Horváth József ref. kántor távoli énekkisérletével. Megemlítjük még Kertész Albertné zeneszerzőnő temperamentumos zongorakíséreteit. Tény az, hogy pályakoszorúzott Dalegyletünk, negyedszázados érdemei mellé, eddig szerzett babéraihoz ismét számíthat egy fényes lapot.

— **Justh üdvözlése.** A husvét másodnapján megtartott népgyűlés, mely az utolsó képviselőházi ülésen történt incidensből kifolyólag, a székelyudvarhelyi munkapárt zászlóbontása akart lenni, úgy végződött, hogy Justh Gyulát, a függetlenségi párt elnökét a következő táviratban üdvözlölte:

A székelyudvarhelyi munkapárt által összehívott tiltakozó népgyűlést Székelyudvarhely polgársága azon határozattal tartotta meg, hogy tiltakozik Khuen törvényesavarása, a munkapárt hazafiotlan vállalkozása, a magyar sajtó nagyrészének a függetlenségi párt ellen irányuló rosszhiszemű támadásai ellen. A népgyűlésre megjelent polgárság ezrei Dr Valentsik Ferencet újból jelölték óriási lelkesedéssel kimondottak, hogy Nagyméltóságodat és a függetlenségi partot üdvözlük. Örömmel hozom ezeket Nagyméltóságod tudomására. Gyertyánffy Gábor, függetlenségi párti elnök.

— **Gazdasági Egyletünk közgyűlése.** Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület folyó évi április hó 12-én (kedden) d. e. 10 órakor Székelyudvarhelyt, a vármegyei ház kistermében tartja meg rendes közgyűlést, melyet megelőzőleg d. e. 9 órakor választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgyait elnöki megnyitó, a múlt évről szóló titkari jelentés, pénztárnok, illetve számvizsgáló bizottság jelentése, valamint még azon indítványok, melyek április 8-ig az elnökséghez beadattak kepezik. Vármegyénk gazda közönségének e kiváló tevékenységű, sz les körben hasznos munkát teljesítő egyesülete megérdemli, hogy közgyűlésen minél számosabban részt vegyenek a tagok és érdeklődők.

— **Betyár kendője.** Fenyéd községben április 3-án (vasárnap) az ottani ifjuság, az iskolában kosaras táncvigalmat rendez és ezt megelőzőleg a „Betyár kendője” című színjátékot fogja előadni. Aki közvetlen közletről ismeri népünk gonkolkozását, csak örömmel veheti, hogy derék, ügybuzgó tanítóink a népmívelést ily uton is szolgálják. Buzdításul megemlítjük, hogy a szindarabban Sándor Erzsébet, Lajos Sándor, Csiki Dénes, Csiki András, Lajos Róza, Simon Ákos, László Gizella, ifj. Csiki István, Csiki Róza, Székely Jula, Miklós Gergely, Csiki László, Dombi József, Ilyés Imre, Sándor Gáspár, Dávid Márton, Gergely Ferenc, Szabó Mózes, id. Csiki István, Talált István és Nagy Ignác szerepelnek. Az előadás este 6 órakor kezdődik. A belépési díj pedig személyenként 1 K, családijegy 2 K 50 f.

— **Szanas husvét.** Bámulatosan szép tavaszi időjárásunk megváltozott. Nem hiába tartja a régi szé-

kely közmondás, hogy „szekeres karcson — szanas husvét”, mert ha ugyan a husvétü ünnepek alatt nagyobb havazás nem is volt, tegnap; reggel még decembernek is becsületére való hótömeg hullott. A farkas nem ette meg a telet, és így a pompás, rügyfakasztó tavasznak — valóságos tel lehet a folytatása.

— **Erdélyrészi kirakó vásárok.** Április hó 1-én: Felsőbajom, Gyimesközéplek, Hódos, Markod Vizakna; 2-án: Alsócsernáton. Oláhláposbánya; 4-én: Eted, Mártonhegy; 5-én: Baromlaka, Erzsébetváros; 6-án: Alsóvis, Bethlen, Hidalmás, Oláhlápos; 7-én: Maroslye, Ugra; 8-án Marosujvár; 9-én: Vajdahunyad; 10-én: Kutyaiva, Magyarós; 11-én Teke; 12-én Halmagy, Kraszna, 13-án Nagybacon, Zám; 14-én Borgóprund. Csikszépviz, Egerbegy; 16-án: Szabed; 18-án: Berethalom; 20-án Buza, Drassó, Gyalu, Nagysármás.

— **Kósza Jutka Vargyason.** A vargyasi ifjusági egyesület husvét másodnapján, az állami iskolában, az ifjusági ház alaptökéje javára, igen jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Lukácsy Sándor: „Kósza Jutka” című népszínművét adták elő és utána reggelig tartó táncmulatság következett. Az egész vidék intelligenciája megjelent és állandóan jól mulattak. Az előadás szereplői: Barabas Gábor, Fülöp Albert, Andorkó József, Ilkei Ferenc, Klein Margit, Andorkó Mihály, Székely Ágnes, László Rebi, Máthé Zuzsa, Jakab József, Máthé Elek, Székely Ferenc, Tóth József, Pál Kata és Andorkó János mindanyian dicséretesen megállottak helyüket. Azonban Hudtacek, Marci és Erzi személyesítői, valósággal kitűntettek magukat. A mulatság anyagilag is szép eredményt hozott, a mennyiben mintegy 172 K tisztá jövedelemmel gyarapította a nemes célu alapot. Az előadást szombaton ismételni fogják.

— **Husvétü üdvözlét.** Délelőtt öntözött — kapott piros tojást. Délután szónokolt — dobtak rá záptojást. Ki ez? Zoltán és János...

— **Elveszett fuvola.** Zetelaka és Székelyudvarhely között egy fuvola elveszett. A becsületes megtaláló lapunk kiadóhivatalában illő jutalomban részesül.

— **Tavaszi idényre** megérkeztek már a kiváló gyártmányu, legjobb minőségű belföldi és angol gyapjűdivat férfiruha szövetek, melyekből mérték után minden izlésnek megfelelő ruhákat megrendelésre készíttet Szentkovits János utóda férfi divat osztályában Székelyudvarhelyen.

Kanyaró után

a legkomolyabb betegségeknek biztosan elejét veszi a SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, akik először tesznek kísérletet a SCOTT-féle EMULSIÓ-val.

A SCOTT-féle EMULSIÓ csakis annak köszönheti, hogy összes alkatrészeiben fenntartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az elkényeztetett inynnek és a meggyengült emésztésnek.

A SCOTT-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f, Kapható minden gyógytárban.

Ne feledje el

Hogy a hirdetések hasznára lesz.
 Gondos átolvasása annak valószínűleg.
 Aki nálunk hirdet annak sikere van.
 A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk; kívánatra kliséit is beszerzünk.
 Hirdetőinknél a történet megrendelésénél a „Székely-Udvarhely”-e szíveskedjék hivatkozni.

Új és használt kocsik

jutányos árban kaphatók:
Baiázs Sándor kocsigyártó és fényező
 üzletében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. sz. alatt. Kocsijavításokat és tapezírer munkákat elvállal pontosan teljesít.

Képes levelezőlapok a legnagyobb választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, papír-, és rajzszekerkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bórnagykereskedőnél
 a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kaphat.

TALÁLÓS o o o KÉRDÉS. o o o

Miért apróhirdetés az apróhirdetés?

mert néhány APRÓ sorban minden szükséges és célszerű dolgot lehet hirdetni és így valóban APRÓ pénzbe kerül csak, ha az ember

- mindenféle állást** kínál vagy keres,
- mindenféle terményt** kínál vagy keres,
- lakást** kínál vagy keres,
- mindenféle butort** kínál vagy keres,
- mindenféle ipari cikket** kínál vagy keres,
- a legkülönbözőbb apróbb dolgokat** kínálja vagy keresi,

mely csak APRÓ költséget bír el, Olvasóközönségünk ezer meg ezer esetben hálásan emlékezik meg arról, hogy az apróhirdetések fényes sikerrel segítik elő a **kinálat** és **kereslet** nagyarányu forgalmát. **Azért ne tessenek habozni** s a mikor csak a légesekélyeb szükség diktálja:

apróhirdetést kell feladni a „Székely-Udvarhely”-ben **Apró a hirdetés, apró a költség!**

Sírkövek és lépcsők

mindenféle kivitelben a legsolidabb árak mellett kaphatók:
Imreh Márton
 kőfaragó és sírkőraktárosnál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. szám alatt.

Unitáriusoknak

igen bőséges Konfirmációi Emlék a **Demeter Dénes** homoródkarácsonfalvi elkész által ir, az E. K. T. 280—902. sz. alatt elfogadott és ajánlott gazdag tartalmu, sok képpel megjelent 84 oldalas könyv. Füzve 40 f, kötve 60 fillér. Kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt.

MIÉRT nem előfizetöje Ön is **AZ ÜZLET** címü szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csakegy negyedévre e lapnak előfizetési díja. Aki e csekélyös zéget „AZ ÜZLET”-re rászánja, az jó üzletet csinált. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhival Budapest, V. Sas-utca. 12. sz.

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalett-modelt közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy evfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona**. Ingyen mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Magyar Könyvviteli Folyóirat
 havi folyóirat a könyvviteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Korpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszter-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

Bélyegzők

B megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári ár mellett szállítatnak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

SZÉKELY-UDVARHELY
 tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányu díszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász-**Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvetel levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok**. u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkeszi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színü, nagyságu, selymu és minőségü irodai és irodai

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torla- és befőző-papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden súlyban hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,
 jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák pénzes-erszények, okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olesó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, dísztollszárok. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Dancgoló-sipok és fúvókák. Monogramok fehérnemü és levélpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), dárcsa és szelvénykönyvek.

Körzők,
 vonalzó, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató deszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtinta tartók, disztintatartók, tollallványok, szivacs-csesze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek szőnyeg-szegek, kapesok stb.